

Pěchota u nás a v cizině.

Kapitán děl. Karel Gruncl:

Útok v horách.

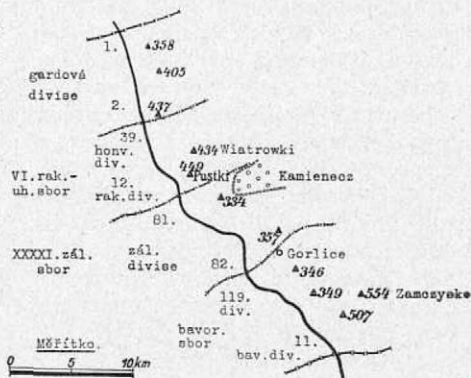
(Podle německých pramenů.)

V odborné literatuře je velmi často přetřásána otázka, zda při útoku v horách má být vedeno hlavní úsilí na dominující body nebo údolím. Po zkušenostech z bojů na italské frontě r. 1917 zastává známý rakouský generál Kraus velmi houževnatě názor, že hlavní úsilí za útoku v horách má být vedeno údolím, kdežto na kopcích má být nepřítel jen poután. Tento názor považují Němci za dosti jednostranný. Jejich Polní řád (Führung und Gefecht der verbundenen Waffen) praví v čl. 450, že v horách je útočník odkázán hlavně na průsmyky, ale přes to útok musí být veden na široké frontě, aby byl tak obránce donucen k velkému rozčlenění a tím i k rozptýlení svých sil. Ovšem je nutno zmocnit se současně výšin, které ovládají průsmyky, neboť pro obránce mají tyto výšiny velikou cenu. Je tedy zřejmo, že německý Polní řád ponechává veliteli více volnosti ve volbě způsobu útoku v horách.

Ze světové války je dosti příkladů útoku v horách za různých taktických i terénních poměrů, takže v tomto druhu boje je k dispozici velmi mnoho bohatých zkušeností.

Velmi výrazným příkladem útoku v středních horách je průlom u Gorlice 2/5 1915. Ruská fronta probíhající po severních svazích Beskyd byla v šířce asi 30 km proražena. Průměrná výška hor svažujících se k severu v jižní části úseku (v němž se

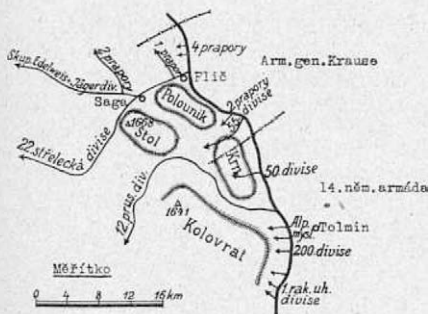
útočilo) je 500—600 m, v severní části 300—400 m. Řeky odtékající na sever tvoří hluboce zaříznutá údolí, která byla velmi nepříznivá pro útok, směřující od západu k východu. Útok musil překonávat vesměs holé kopce a otevřené svahy. Velmi důležité bylo, že v úseku každé z osmi útočících divísí vyčnívala jedna nebo i více kup, s nichž bylo možno ovládat terén na všechny strany. Těmito důležitými body byly (viz náčrt 1): u 11. bavorské divise kóta 507, za níž vyčníval trigonometr 554 Zamozýske, u 119. divise kóta 346, u 82. záložní divise kóta 357 severně od Gorlice, u 81. záložní divise kóta 334 jihozápadně od lesa Kamieniec, u 12. rakousko-uherské divise trigonometr 449 Pustki, u 39. honvédské divise trigonometr 434 Wiatrowski, u 2. gardové divise kóta 437 a 405 a u 1. gardové divise kóta 358.

Obr. 1.

Kromě 39. honvédské divise rozhodly všechny ostatní divise vést hlavní úsilí proti dominujícím výšinám, t. j. soustředit na ně mohutnou a prudkou dělovou palbu a zároveň vést proti nim hluboce učený útok. Výsledek útoku byl téměř u všech divísí týž: dominujících výšin bylo rychle dobyto za malých poměrně ztrát. Poněvadž po dobytí výšin nemohli již Rusové udržet terén mezi nimi, podařil se tím tak-tický průlom ruské fronty vlastně již večer v prvním dnu útoku.

K tomuto výsledku napomáhalo ovšem také mnoho příznivých okolností. Velikou výhodou bylo, že jmenované dominující výšiny bylo daleko výborně vidět, měly poměrně malou rozlohu a byly tudíž skvělým cílem pro dobře pozorovaná a mohutná soustředění dělové palby. Další výhodou bylo, že terén i horské svahy byly všude dobře schůdné, a to nejen pro pěchotu, nýbrž i pro dělostřelectvo. Důležitou a pro rakousko-německá vojska výhodnou okolností byla otřesená morálka Rusů, kteří dosud neprožili tak mohutné soustředění dělové palby. Projevilo se to také v tom, že téměř nikde nebyli Rusové schopni protiútku nebo vůbec vážného odporu.

Obr. 2.

Bylo by však chyba, kdybychom zkusenosti z průlomu u Gorlice zevšeobecniili pro útoky ve středohoří. Je samozřejmé, že u houževnatého protivníka bude nutno zpracovat dělostřelectvem a kulomety také terén mezi dominujícími výšinami, což se u Gorlice také skutečně stalo. Nutno také brát v úvahu tu okolnost, že Rusové byli vybaveni malým počtem dělostřelectva. Kdyby byli bývali obránci vyzbrojeni stejně jako útočníci, bylo by již obtížnější soustředit tak mohutnou dělovou palbu na dominující body, poněvadž by bylo potřebí značného počtu dělostřeleckých baterií k umlčení obráncova dělostřelectva.

Zcela jiné podmínky než u Gorlice měla 14. německá armáda 24/X 1917 na jižní frontě u Fliče a Tolmina v Julských Alpách (viz náčrt 2). Bylo nutno podniknout útok na italské postavení, které bylo na prudkých svazích mohutných hor, majících

místa i ráz velehorský. Hlavní příchody do této zvlášť neschůdné horské krajiny tvořila pánev u Fliče a údolí řeky Soče u Tolmina.

Jak známo, bylo hlavní úsilí tohoto útoku vedeno právě pánví u Fliče a údolím Soče u Tolmina. Úspěch útoku byl ohromný. Večer prvního útočného dne bylo již dosaženo osady Robic (při silnici odbočující z údolí Soče na jih do Cividale a Udine) a městečka Saga (na ohbí Soče asi 7 km jižně od Fliče), tedy čáry asi 15 až 20 km za frontou. Také tento útok na italské frontě nesmí nás svádět k jednostranným a všeobecným závěrům. Je nutné si nejprve dobře všimnout okolností, které značnou měrou dopomohly k vítězství rakousko-německých jednotek. Právě tak jako u Gorlice, podařilo se i zde překvapení úplně. Ohromné soustředění dělové palby a morální účinek dosud Italům neznámých německých hrubých minometů, velmi demoralisující vliv při použití bojových plynů — to vše přispělo značnou měrou k zhroucení italského odporu. Zvlášť významnou věcí pro rychlý postup bylo to, že současně s hlavním úsilím v údolí bylo útočeno též na přilehlé kopce. Tak na př. již první den útoku bylo dobyto horského massivu Krn, který ohraničuje údolí řeky Soče na severu (dominující hřeben vyznačený kotou 1448, 2178, trigonometrem 2245 Krn, kotou 2014 Vrata a trigonometrem 1897). Zároveň bylo dobyto východní poloviny hor-

Obr. 3.

tímto průlomem ještě neskončila ofensiva proti italské armádě a v dalších bojích byla správnost výše označeného „dogmatu“ velmi otřesena. Když bylo čelní pronikání rakousko-německých vojsk k Piavě zastaveno, byla z prostoru Peltré (město v údolí Piavy asi 25 km jihozápadně od Belluna) zasazena proti horskému masivu M. Grappa (na levém břehu řeky Brenty) armáda generála Krause, aby vpadla Italům do boku a do týlu (viz náčrt 3).

(Příště dále.)

Oprava.

V článku škpt. pěch. F. Petrálka „Použití kanonů proti ÚV.“ v čís. 11/1936 VR. str. 1349 (285) doplňte 16. řádek shora takto: ...jeden kanon v čele předvojového houfce, druhý kanon je u předvojového houfku. Další kanony budou...